

2.4. АНАЛІЗ ВАЖКИХ СПЛАВІВ (свинцю та олова)

1. Переведення сплаву у розчин. Для цього пробу з 3-5 см³ нітратної(V) кислоти ($\rho(\text{HNO}_3(\text{p})) = 1.2 \text{ г/см}^3$) нагрівають кілька хвилин. Утворений розчин розбавляють рівним об'ємом води, додають кілька кристаликів амоній нітрату(V) і нагрівають до повного розчинення сплаву.

2. Відокремлення осаду 1 і одержання фільтрату 1, який містить Pb^{2+} -, Zn^{2+} -, Fe^{3+} -, Cu^{2+} - і Cd^{2+} -іони.

Якщо при розчиненні сплаву утворюється осад, то його відфільтровують, промивають теплою водою з кількома краплями амоній хлориду. (Промивні води не досліджують).

3. Аналіз осаду

Осад 1, який містить $\text{H}[\text{Sb}(\text{OH})_6]$ і $[(\text{H}_2\text{SnO}_3)_5 \cdot 5\text{H}_2\text{O}]$, розчиняють у концентрованій хлоридній кислоті і виявляють станум(IV)-та стибій(V)-катіони характерними реакціями.

4. Попередні дослідження фільтрату 1:

а) Pb^{2+} -іон (дією KI);

б) Cu^{2+} -іон (дією $\text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O}$);

в) Fe^{3+} -іон (дією NH_4SCN).

5. Видалення нітратної(V) кислоти

Для цього частину фільтрату 1 нагрівають у фарфоровій чашці до повного розкладу нітратної(V) кислоти (HNO_3) (проба з дифеніламіном!).

6. Відокремлення плюмбум(II)-катіона

Після охолодження чашки сухий залишок солей розчиняють у дистильованій воді і до частини розчину додають 1 М розчин сульфатної(VI) кислоти. Одержаний осад плюмбум(II) сульфату(VI) (PbSO_4) відокремлюють фільтруванням.

7. Відокремлення Zn^{2+} -іона

До фільтрату, який містить Zn^{2+} -, Fe^{3+} -, Cu^{2+} - і Cd^{2+} -іони додають надлишок 2 М розчину натрій гідроксиду (NaOH). При цьому Zn^{2+} -іон буде у розчині у вигляді $[\text{Zn}(\text{OH})_4]^{2-}$, а в осаді гідроксиди металів – $\text{Fe}(\text{OH})_3$, $\text{Cu}(\text{OH})_2$ і $\text{Cd}(\text{OH})_2$.

8. Відокремлення катіонів шостої аналітичної групи

На фільтр з осадом $\text{Fe}(\text{OH})_3$, $\text{Cu}(\text{OH})_2$ і $\text{Cd}(\text{OH})_2$ діють концентрованим розчином амоній гідроксиду ($\text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O}$). У розчині будуть комплексні сполуки Cu^{2+} - і Cd^{2+} -іонів, а в осаді залишиться ферум тригідроксид - $\text{Fe}(\text{OH})_3$. Осад відокремлюють фільтруванням.

9. В одержаному розчині комплексних сполук катіонів шостої аналітичної групи виявляють Cd^{2+} -іон однією з характерних реакцій.